

Dat wat banken kunnen, kunt u zelf ook:

De verzamel- pandakte

TWENTEVISIE | JOHN VAN SCHENDEL

Banken verlenen financiering onder de voorwaarde dat voldoende zekerheid wordt geboden. Inventaris en voorraden worden verpand aan de bank. Daarnaast worden bestaande en toekomstige vorderingen verpand aan de bank.

U hanteert voor uw klanten betalingstermijnen. Eigenlijk financiert u daarmee uw klant. U vraagt hier vaak geen zekerheden voor. Dit terwijl betalingstermijnen regelmatig worden overschreden en er forse betalingsachterstanden kunnen ontstaan. U loopt ook het risico dat uw klant helemaal niet meer kan betalen en failliet gaat.

Het is beter om dit te voorkomen. Dit kan door (gedeeltelijke) vooruitbetaling of een bankgarantie te vragen. Het beperkt wel de financiële slagkracht van uw klant. Bij koop kunt u een eigendomsvoorbehoud overeenkomen of tijdig het recht van reclame uitoefenen als de klant niet betaalt.

Pandrecht op vorderingen

Banken vestigen daarnaast een pandrecht op alle vorderingen die de klant heeft of krijgt. Als de klant niet voldoet aan de overeenkomst met de bank, dan kan de bank zich rechtstreeks wenden tot de opdrachtgevers van de klant en eisen dat rechtstreeks aan de bank wordt betaald.

Een pandrecht op een vordering wordt gevestigd bij authentieke of geregistreerde onderhandse akte. Een authentieke pandakte wordt opgesteld door een notaris. Een onderhandse pandakte is een schriftelijke overeenkomst die ter registratie wordt aangeboden aan de belastingdienst. Zonder mededeling aan de opdrachtgever van de

klant heeft de bank een stil pandrecht. De opdrachtgever betaalt gewoon aan de klant. De financiële slagkracht van de klant wordt niet beperkt. Pas na mededeling aan de opdrachtgever mag alleen nog maar betaald worden aan de bank.

Alleen bestaande vorderingen kunnen worden verpand. Na betaling vervalt het pandrecht op die vordering. Elke dag ontstaan nieuwe vorderingen van klanten op hun opdrachtgevers. Dit betekent dat elke dag een nieuwe akte geregistreerd moet worden bij de belastingdienst. De klant moet ook meewerken aan de verpanding. Elke dag opnieuw. Om dit te voorkomen hebben de banken iets verzonnen, namelijk een volmacht van de klant aan de bank om de verpandingen te bewerkstelligen. Dit staat in de algemene bankvoorwaarden. En omdat een bank het pandrecht ook bij een faillissement van de klant kan uitoefenen, hebben de andere schuldeisers vaak het nakijken.

Is deze constructie voorbehouden aan banken?

Nee, u kunt dezelfde zekerheid afspreken met uw klant. Het werkt als volgt:

U sluit met uw klant een (raam)overeenkomst voor de levering van diensten of de koop van goederen. Deze overeenkomst (of de toepasselijke algemene voorwaarden) bevat een bepaling waarin kort gezegd staat dat alle vorderingen die de klant heeft of verkrijgt op opdrachtgevers aan u worden verpand en dat de klant daartoe bevoegd is. De overeenkomst bevat ook een bepaling

waarin staat dat de klant u een volmacht geeft om deze vorderingen namens de klant aan uzelf te verpanden.

U laat deze overeenkomst registreren bij de belastingdienst. De dag daarna gebruikt u de volmacht om nieuwe vorderingen die zijn ontstaan aan uzelf te verpanden. Het is niet nodig om al uw klanten en alle opdrachtgevers daarin te noemen. Volstaan kan worden met een verwijzing naar uw administratie en de administratie van de klant. Het gaat om één briefje per dag. Omdat er geen hiërarchie bestaat tussen dezelfde verzamel-pandaktes wordt de opbrengst van de nieuwe vorderingen verdeeld over alle partijen die verzamel-pandaktes hanteren.

Het gevolg is dat uw positie om betaling te verkrijgen aanzienlijk is verbeterd. U hebt in elk geval dezelfde zekerheid van betaling als de bank.

John van Schendel
advocaat Contracten-,
proces- en aansprakelijkheidsrecht Kienhuis-
Hoving advocaten en
notarissen.